

Україні кантати

Виконала учениця 6 класу Бедлецька Ольга

Кантата (італ. cantata, від лат. canto — співаю) — твір урочистого або лірико-епічного характеру, що складається з декількох закінчених номерів, виконується співаками-солістами, хором у супроводі оркестру і призначений для концертного виконання. Кантата - вид ліричної поезії — урочистий багаточастинний вірш.

Види кантат

Зустрічаються кантати урочистого, радісного, ліричного, скорботного, розповідного характеру; поділяються на світські та духовні (релігійні). Зазвичай кантата складається із оркестрового вступу, арій, речитативів і хорів. Кантата близька до ораторії, відрізняється від неї меншими масштабами, відсутністю драматичної розробки сюжету, переважно камерним характером.

“

Історія кантат

”

Історія кантати починається з 1-ї половини 17 ст.; спочатку термін “*Кантата*” використовувався в Італії як позначення крупного вокального твору в протилежність сонаті – інструментальному твору. Першим термін “*Кантата*” застосував А. Гранді (“*Cantate et Arie*”, 1620). Ранні італійські кантати представляли собою сольні вокальні п’єси, що вирізнялися від арії наскрізним розвитком музики від строфи до строфи; об’єднуючу функцію виконував бас, повторення в незмінному вигляді (*basso ostinato*).

Наступний етап у розвитку жанру кантати пов'язаний з творчістю В. А. Моцарта. У своїх “масонських” кантатах, створених в останні роки життя (1785-91), як і в мессах, Моцарт виробляв той хорівий стиль, який в настільки досконалих формах представлений в його *Реквіємі*.

У 2-й половині 18 ст. німецька церковна кантата втратила колишню популярність. Значного розвитку досягає німецька світська кантата, особливо сольна, яка сформувалася ще на рубежі 17-18 ст. під впливом італійської і була тісно пов'язана з оперою (твори Й. Д. Гейнігена, Г. Ф. Телемана, а також Й. С. Баха і Г. Ф. Генделя). З середини 18 ст. в сольних кантатах частіше використовуються німецькі тексти, в мелодиці проступають риси пісенності (“*Трагічні кантати*” Шайбі, твори Й. К. Ф. Баха, Й. Ф. Кірнбергер, абата Фоглера та ін.), виникають своєрідні проміжні, змішані форми – пісенна кантата (“*Lied-Kantate*”), кантатна пісня (“*Kantatenlied*”).

Пісенна кантата.

ПРОДОВЖЕННЯ

- У Франції кантатно-хорові жанри відігравали велику роль під час Великої французької революції; своїм героїчним настроєм вони піднімали народ на боротьбу. Кантати цього періоду створили Л. Керубіні, Ж. Ф. Лесюер, Ф. Ж. Госсек.
- Жанру кантати віддав шану й Л. ван Бетховен, який написав кантату *“Морська тиша і щасливе плавання”* на вірші Й. Гете. Фінал його 9-ї симфонії за участю хору та солістів (на сл. *“Оди до радості”* Ф. Шиллера) по суті також є кантатою.
- У творчості композиторів-романтиків 19 ст. жанр кантати відходить на другий план. Ними створені лише окремі твори в цьому жанрі або які наближаються до нього: *“Переможна пісня Міріам”* Шуберта, *“Аврора”* Россіні, *“Рай і Пери”* Шумана, *“Перша Вальтургієва ніч”* Ф. Мендельсона, *“Остання ніч Сарданапала”* Берліоза, *“Бетховенська кантата”* Ліста (написана до 100-річчя з дня народження Бетховена), *“Трапеза апостолів”* Вагнера, *“Рінальдо”* Брамса та ін.
- Серед відомих творів українських композиторів це звичайно *«Б'ють пороги»*, *«На вічну пам'ять Котляревському»*, *«Радуйся, ниво неполитая»* класика української музичної традиції М. Лисенка, *“Заповіт”* М.Вербицького, *«Лічу в неволі»*, *«Дніпро реве»* Січинського, *“Шевченкові”* Стеценка, симфонія-кантата *“Україна моя”* Штогаренка та ін.

-